

Competentieset spelend leren en ontdekken met digitale middelen en stimuleren van ict-geletterdheid in de kinderopvang

Madeleine Hulsen
Anne Horvers
Dana Uerz
Manon van Zanten
Marijke Kral

Colofon

iXperium *Centre of Expertise Leren met ict*, 2023
Academie Educatie, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
www.ixperium.nl

Competentieset spelend leren en ontdekken met digitale middelen en stimuleren van ict-geletterdheid in de kinderopvang

Auteurs:

Madeleine Hulsen
Anne Horvers
Dana Uerz
Manon van Zanten
Marijke Kral

Foto voorzijde:

Vincent Lehmann/Springlab

Deze publicatie is tot stand gekomen in samenwerking met het Innovatienetwerk KEI, een samenwerkingsverband van KION Kinderopvang, ROC Nijmegen (opleiding Pedagogisch Werk) en de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (opleidingen Pedagogiek en Ad Pedagogisch Educatief Professional).

**Naamsvermelding-NietCommercieel
4.0 Internationaal (CC BY-NC 4.0)**

Inhoud (aanklikbaar)

Inleiding	4
1. Instrumentele vaardigheden	5
2. Informatievaardigheden	8
3. Mediavaardigheden	9
4. Computational thinking	10
5. Ontwikkelen van ict-geletterdheid bij kinderen	11
6. Pedagogisch gebruik van digitale middelen	12
7. Ontwerpen van ict-rijke activiteiten	13
8. Evalueren van ict-rijke activiteiten	15
9. Leren en innoveren met digitale middelen	16
Eindnoten	18

Inleiding

In 2020 zijn KION, ROC Nijmegen (opleiding Pedagogisch Werk), HAN (opleidingen Ad Pedagogisch Educatief Professional (Ad PEP) en Pedagogiek) en het iXperium Centre of Expertise Leren met ict van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen een samenwerkingsverband aangegaan vanuit de ambitie om de (aankomend) pedagogisch medewerkers en docenten Pedagogisch Werk te bekwalamen in het gebruik van ict in hun vak. De partners streven ernaar om pionier te zijn in de ontwikkelingen in de kinderopvang met inzet en het gebruik van ict, waarbij onderwijs, onderzoek en werkveld samenwerken. Het uiteindelijke doel van de samenwerking is het creëren van een ict-ondersteunde speel- en ontwikkelomgeving voor kinderen van 0 tot 13 jaar, mede in het kader van het bevorderen van inclusie en het verminderen van kansenongelijkheid.

In het kader van deze samenwerking is voorliggende competentieset voor spelend leren en ontdekken met digitale middelen voor medewerkers in de kinderopvang ontwikkeld. Deze competentieset is gebaseerd op en een aanvulling op competentiesets voor leren en lesgeven met ict die zijn ontwikkeld voor het onderwijs*.

De belangrijkste uitgangspunten voor deze competentieset zijn:

- De competentieset heeft betrekking op medewerkers in de kinderopvang in uitvoerende en aansturende rollen (pedagogisch medewerkers, pedagogisch coaches, locatie- en clustermanagers) en op alle typen kinderopvang (kinderdagopvang, VVE, buitenschoolse opvang).
- Het inzetten van digitale middelen bij spelend leren en ontdekken vraagt om adequate ondersteuning en instructie door de kinderopvangmedewerker¹.
- Medewerkers in de kinderopvang moeten in staat zijn om bij de selectie en inzet van digitale middelen aan te sluiten bij het ontwikkelingsniveau, de individuele behoefte en de mogelijkheden van het kind (recht doen aan verschillen).
- Om digitale middelen doordacht en op de juiste manier in te zetten moet het geïntegreerd worden in de dagelijkse praktijk van medewerkers in de kinderopvang².

Hiervoor hebben medewerkers in de kinderopvang verschillende competenties nodig, die beschreven worden in deze competentieset. Niet alleen competenties van de medewerkers zijn van invloed op de integratie van ict in de kinderopvang. Er moet daarnaast voldoende ondersteuning zijn vanuit het organisatieniveau³.

In de voorliggende set wordt een onderscheid gemaakt tussen competenties en gedragsindicatoren. Competenties zijn daarbij overkoepelende omschrijvingen met de gedragsindicatoren als handvatten over hoe dit gedrag eruit kan zien in de praktijk. De set kan als uitgangspunt worden gebruikt in de opleiding tot pedagogisch medewerker (mbo-niveau 3-4), pedagogisch educatief professional (hbo-niveau 5) en hbo-pedagoog (hbo-niveau 6). Waar mogelijk en relevant wordt bij de gedragsindicatoren een onderscheid gemaakt tussen mbo-niveau (3-4) en hbo-niveau (5-6). Het gaat dan veelal om een onderscheid in abstractieniveau en complexiteit. Ook hebben medewerkers met taken op hbo-niveau vaak een meer begeleidende en coachende rol richting de medewerkers op mbo-niveau. De gedragsindicatoren zijn verder complementair geformuleerd, dat wil zeggen dat gedragsindicatoren voor hbo-niveau de indicatoren van mbo-niveau omvatten. Daar waar er geen expliciet onderscheid in niveau 3-4 of 5-6 wordt gemaakt is de aanname dat de betreffende medewerker de gedragsindicator op 'eigen niveau' beheerst.

De beschrijvingen in deze competentieset kunnen gezien worden als uiteindelijke doelstelling. De gebruiker is vrij om een keuze te maken voor de belangrijkste competenties voor zijn instelling en op welke manier deze ingezet worden.

De huidige competentieset is opgesteld voor en binnen de context van KION, de opleiding Pedagogisch Werk van ROC Nijmegen, de Ad Pedagogisch Educatief Professional en de opleiding Pedagogiek van de HAN, maar ook nuttig en bruikbaar voor andere instellingen en organisaties op het gebied van de kinderopvang.

* Zie www.ixperium.nl/onderzoeken-en-ontwikkelen/competenties/competentieprofielen/

1. Instrumentele vaardigheden

De medewerker kinderopvang beschikt over de digitale basisvaardigheden om digitale middelen in de kinderopvang effectief in te zetten voor spelend en ontdekkend

leren, en om zich nieuwe ict-toepassingen snel eigen te maken.

Competentie De (aankomend) medewerker kinderopvang begrijpt welke ict-faciliteiten hij* tot zijn beschikking heeft in een specifieke context en wat de consequenties daarvan zijn voor het gebruik van digitale middelen.	
Niveau 3-6	
Gedragsindicatoren De (aankomend) medewerker kinderopvang:	
<ul style="list-style-type: none">• kan de bestaande ict-voorzieningen duiden op voor- en nadelen voor het gebruik voor spelend leren en ontdekken.• kan spelend leren en ontdekken met digitale middelen ondersteunen binnen de (on)mogelijkheden van de digitale omgeving in de kinderopvang.	
Niveau 3-4	Niveau 5-6
<ul style="list-style-type: none">• kan nieuwe (pedagogische) digitale middelen onder begeleiding inpassen in/toevoegen aan de bestaande digitale omgeving van de kinderopvang.• is zich bewust van de (on)mogelijkheden van de relevante digitale omgeving en de infrastructuur.	<ul style="list-style-type: none">• kan nieuwe (pedagogische) digitale middelen zelfstandig inpassen in of toevoegen aan de bestaande digitale omgeving van de kinderopvang.• kan de relevante digitale omgeving in kaart brengen en verwoorden wat de (on)mogelijkheden van die infrastructuur zijn.

* In dit document gebruiken we voor het leesgemak steeds 'hij' en 'zijn' bij verwijzingen naar de (aankomend) medewerker kinderopvang. Hier kan overal uiteraard ook 'zij' of 'haar' gelezen worden.

Competentie

De (aankomend) medewerker kinderopvang kan zijn weg vinden in/zich oriënteren binnen media-omgevingen waarin apparaten, content* en toepassingen op meerdere manieren met elkaar verbonden zijn of kunnen worden (zoals smartphones, tablets en sociale media).

Niveau 3-6

Gedragsindicatoren

De (aankomend) medewerker kinderopvang:

- kan (functies van) meerdere apparaten combineren en koppelen.
- kan zich oriënteren in diverse online, op de eigen beroepspraktijk gerichte omgevingen.

Niveau 3-4

- kan de online op de eigen beroepspraktijk gerichte omgeving die hij tot zijn beschikking heeft gebruiken.

Niveau 5-6

- begrijpt hoe de systemen binnen de online op de eigen beroepspraktijk gerichte omgeving met elkaar samenhangen.

Competentie

De (aankomend) medewerker kinderopvang kan nieuwe ict-toepassingen selecteren binnen door de organisatie vastgestelde kaders en deze zich snel eigen maken, hij volgt (passend bij zijn taak/interesses) actief technologische ontwikkelingen en probeert deze nieuwe toepassingen uit.

Niveau 3-6

Gedragsindicatoren

De (aankomend) medewerker kinderopvang:

- is nieuwsgierig naar nieuwe digitale middelen.
- kan zich verschillende nieuwe digitale middelen snel eigen maken.

Niveau 5-6

- is op de hoogte van recente technologische ontwikkelingen op het gebied van spelend en ontdekkend leren met digitale middelen.

* Onder content verstaan we informatie (bijv. tekst, foto's, video's, geluid) die online wordt gedeeld.

Competentie

De (aankomend) medewerker kinderopvang is een bewust gebruiker van diverse nieuwe media en communiceert op professioneel vlak via diverse applicaties en online sociale netwerken.

Niveau 3-6

Gedragsindicatoren

De (aankomend) medewerker kinderopvang:

- kan zijn mediagebruik overzien, beheersen en scheiden naar functies voor werk en privé.
- volgt discussies over actuele ontwikkelingen in de kinderopvang op diverse (sociale) media.
- kan zich in professioneel opzicht online presenteren naar standaarden die de instelling voorstaat.

2. Informatievaardigheden

De medewerker kinderopvang is in staat online effectief informatie te zoeken en te vinden, de betrouwbaarheid van deze informatie te beoordelen, verschillende online infor-

matiebronnen te benutten, informatie van diverse bronnen met elkaar te vergelijken en de gevonden informatie met elkaar in verband te brengen.

Competentie

De (aankomend) medewerker kinderopvang kan schakelen tussen diverse informatiebronnen en binnen het informatieaanbod relevante, betrouwbare, authentieke informatie selecteren. Hij weet informatie van internet efficiënt toegankelijk te maken. Hij kan informatie uit verschillende bronnen met elkaar vergelijken en de gevonden informatie met elkaar in verband brengen. Hij kent de regels met betrekking tot auteursrechten en kan relevante informatie systematisch beheren.

Niveau 3-6

Gedragsindicatoren

De (aankomend) medewerker kinderopvang:

- gaat verantwoord om met andermans producten en is op de hoogte van de regels daaromtrent (bronvermelding en auteursrecht).
- maakt adequaat gebruik van zoekmachines, sociale media en databases.
- kan informatie van collega's beoordelen op kwaliteit.
- maakt gebruik van diverse vindplaatsen en kanalen van digitaal materiaal.
- kan op efficiënte wijze informatiebronnen organiseren.
- kan sites/informatie op betrouwbaarheid en authenticiteit beoordelen.
- kan zowel de belangrijkste/globale informatie als heel specifieke informatie vinden met verschillende zoeksystemen en/of op verschillende manieren.
- kan zoekvragen inperken, bijstellen en specificeren op basis van evaluatie van de gevonden informatie.

Niveau 5-6

- begrijpt hoe de systemen binnen de online op de eigen beroepspraktijk gerichte omgeving met elkaar samenhangen.

3. Mediavaardigheden

De medewerker kinderopvang is zich bewust van de medialisering van de samenleving: hij begrijpt hoe media gemaakt worden en ziet hoe media de werkelijkheid kleu-

ren. Hij is zich bewust van de mogelijkheden en risico's van internet en sociale media, en gaat hier actief en kritisch mee om voor zijn eigen professionele ontwikkeling.

Competentie

De (aankomend) medewerker kinderopvang beseft dat de samenleving vraagt om nieuwe mediavaardigheden. Hij kan de effecten van het toenemend mediagebruik op de maatschappij benoemen en neemt actief deel aan de (online) professionele dialoog. Hij herkent veelgebruikte standaardtechnieken die mediaproducten inzetten om kinderen te bereiken en te beïnvloeden en herkent wanneer een mediaboodschap gekleurd is door politieke, ideologische of levensbeschouwelijke overtuigingen, of vooroordelen versterkt.

Niveau 3-6

Gedragsindicatoren

De (aankomend) medewerker kinderopvang:

- managet zijn (professionele) online profiel.
- zet (sociale) media doelgericht in.
- maakt actief gebruik van (sociale) media voor zijn eigen professionele ontwikkeling.
- is op de hoogte van de mediatechnieken die worden ingezet om kinderen te bereiken en te beïnvloeden.
- is op de hoogte van de mediavaardigheden die nodig zijn in een gemedialiseerde samenleving.
- gaat bewust en kritisch om met internet en sociale media.
- kent de risico's van internet en sociale media.
- kan de onderliggende doelen en overtuigingen van mediaboodschappen duiden.
- kan de rol en invloed van media in de samenleving kritisch beschouwen.

4. Computational thinking

De medewerker kinderopvang begrijpt hoe ict bijdraagt en kan bijdragen aan het oplossen van praktische problemen

in de eigen praktijk en kan computational thinking toepassen bij het oplossen hiervan.

Competentie

De (aankomend) medewerker kinderopvang is vaardig op het gebied van 'computational thinking' (complexe problemen in stukjes opknippen en kijken hoe je ict daarbij kunt gebruiken); weet wat het is, begrijpt hoe technologie werkt, begrijpt de logica en structuur van programmeerprincipes en kan deze binnen een eenvoudige context toepassen.

Niveau 3-4

Niveau 5-6

Gedragsindicatoren

De (aankomend) medewerker kinderopvang:

- weet wat computational thinking is en kan dat toepassen.
- kan problemen (her)formuleren in (voor computers) begrijpelijke bewoordingen.
- kan gegevens verzamelen, analyseren en visualiseren ten behoeve van het oplossen van problemen en vraagstukken en kan hier ict-middelen bij inzetten, zoals een digitaal kindvolgsysteem.
- kan een probleem uitsplitsen in deelproblemen (decompositie).
- kan de complexiteit van problemen verminderen door het weglaten van bepaalde details en het focussen op de belangrijkste aspecten (abstractie).
- kan oplossingen van problemen en vraagstukken beschrijven in de vorm van een stappenplan (algoritme) of procedure (bijv. bij een spelinstructie).
- kan oplossingen van problemen (via algoritmes en procedures) met behulp van ict laten uitvoeren (automatisering).
- kan de oplossing weergeven in de vorm van een bestaand model of proces, of een experiment op basis van een bestaand model of proces uitvoeren.
- kan gestructureerd fouten in stappenplannen en procedures opsporen (debugging).

5. Ontwikkelen van ict-geletterdheid bij kinderen

De medewerker kinderopvang heeft zicht op wat kinderen thuis al doen en kunnen met digitale middelen, is zich ervan bewust dat dit niet voor alle kinderen gelijk is, maakt kinderen spelenderwijs bewust van de mogelijkheden en risico's van internet en (sociale) media, ondersteunt

ze in het opdoen van kennis en vaardigheden om op een weloverwogen manier gebruik te maken van internet en (sociale) media ten behoeve van ontwikkelen en spelen en is een rolmodel in het effectief en strategisch gebruik van digitale middelen.

Competentie

De (aankomend) medewerker kinderopvang leert de kinderen de betrouwbaarheid van informatie te beoordelen en de aard van informatiebronnen in te schatten. Tevens maakt hij kinderen bewust van de meerwaarde van internetgebruik en van de risico's van internetgebruik zoals cyberpesten en informatie-overload. Hij leert kinderen actief in te spelen op de actuele mogelijkheden van ict en op de problemen die zij daarmee kunnen ervaren. Hij verzorgt activiteiten waarin kinderen ict-vaardig worden voor ontwikkelen, spelen en leren.

Niveau 3-6

Gedragsindicatoren

De (aankomend) medewerker kinderopvang:

- heeft zicht op de (verschillen tussen) de ict-geletterdheid van kinderen.
- heeft kennis van de meerwaarde en risico's van internet en sociale media.
- heeft tijdens activiteiten aandacht voor de mogelijkheden en problemen die kinderen met digitale middelen kunnen ervaren.
- kan activiteiten ontwerpen en uitvoeren om kinderen te leren adequaat te zoeken en verwerken.
- kan activiteiten ontwerpen en uitvoeren om meerwaarde en risico's van internet en sociale media bespreekbaar te maken met kinderen.
- kan activiteiten ontwerpen en uitvoeren om kinderen de benodigde mediavaardigheden te laten ontwikkelen.
- kan activiteiten ontwerpen en uitvoeren om kinderen computational thinking-vaardigheden te laten ontwikkelen.
- kan activiteiten ontwerpen en ze zo uitvoeren dat kinderen ruimte hebben om zelf te creëren met digitale middelen en om met ict problemen op te lossen.
- laat kinderen kennis maken en experimenteren met ict-toepassingen.

6. Pedagogisch gebruik van digitale middelen

De medewerker kinderopvang maakt bij activiteiten weloverwogen gebruik van digitale middelen gekoppeld aan pedagogische doelen, de ontwikkelingsdomeinen en de visie van de kinderopvangorganisatie. Hij doet hierbij

recht aan verschillen tussen kinderen en maakt zijn keuzes inzichtelijk. De medewerker kinderopvang voert activiteiten uit met digitale middelen en experimenteert met digitale middelen in de groep.

Competentie

De (aankomend) medewerker kinderopvang kiest of ontwerpt spelactiviteiten met digitale middelen binnen het pedagogische concept van de organisatie en de eigen visie op spelend en ontdekkend leren waarbij hij individuele ontwikkelingslijnen en -domeinen en observaties op elkaar afstemt om de individuele ontwikkeling effectief en efficiënt te laten verlopen. Hij integreert ict in zijn alledaagse pedagogische praktijk en blijft zijn aanbod vernieuwen met actuele ict-toepassingen.

De medewerker kinderopvang maakt zelfstandig, creatief, kritisch en beargumenteerd gebruik van de (nieuwe-) mogelijkheden van het stimuleren en ondersteunen van spelend en ontdekkend leren met digitale middelen. Hij houdt hierbij rekening met de geldende gedragscodes met betrekking tot mediagebruik.

Niveau 3-6

Gedragsindicatoren

De (aankomend) medewerker kinderopvang:

- kan digitale middelen kiezen en inzetten om:
 - recht te doen aan verschillen tussen kinderen;
 - samenwerking te stimuleren;
 - binnen een activiteit de inzet en het gebruik van ict zo te organiseren dat kinderen zich (zelfstandig) met en door ict ontwikkelen;
 - binnen en buiten de groep te experimenteren met nieuwe pedagogische en/of educatieve ict-toepassingen.
- kan gebruik van digitale middelen in het dagelijks leven vertalen naar de eigen beroepspraktijk.

Niveau 3-4

- kan in zijn activiteiten digitale middelen combineren met uiteenlopende werkvormen.
- durft te experimenteren met nieuwe digitale middelen ook als hij niet zeker weet of het allemaal wel lukt.
- kan digitale middelen (in kleine stappen) kiezen en inzetten, passend bij de (ontwikkelings)doelen die je wilt bereiken.

Niveau 5-6

- stelt op basis van de visie (van de kinderopvangorganisatie) op spelend leren activiteiten met digitale middelen op.
- kan binnen de context van zijn eigen beroepspraktijk de (innovatieve) inzet van ict plannen/de grote lijnen uitzetten en gestructureerd aanbieden.
- kan digitale middelen inzetten voor andere groepen kinderen, andere activiteiten of andere doelen dan waarvoor ze oorspronkelijk bedoeld zijn.
- kan de inzet van digitale middelen plannen/de grote lijnen uitzetten en gestructureerd aanbieden, passend bij de (ontwikkelings)doelen die je wilt bereiken.

7. Ontwerpen van ict-rijke activiteiten

De medewerker kinderopvang kan ict-rijke activiteiten ontwerpen.

Competentie

De (aankomend) medewerker kinderopvang kan een ict-rijk aanbod ontwerpen en uitvoeren. Hij verantwoordt het ontwerp en verbindt het aan zijn visie, pedagogische doelen en ontwikkelingsdomeinen.

Niveau 3-6

Gedragsindicatoren

De (aankomend) medewerker kinderopvang:

- ontwerpt binnen de context van zijn stage/eigen beroepspraktijk op innovatieve en creatieve wijze ict-rijke activiteiten met collega's en/of kinderen.
- kan met de ontworpen ict-rijke activiteiten recht doen aan verschillen tussen kinderen.
- reflecteert op zijn ict-competenties binnen het ontwerpproces en verwerft de benodigde competenties.
- kan zijn ontwerp verantwoorden door digitale middelen te koppelen aan pedagogische doelen en ontwikkelingsdomeinen.
- experimenteert met verschillende, actuele digitale middelen.
- ontwikkelt (een deel van) bestaande materialen en combineert deze tot iets nieuws.
- experimenteert met verschillende, actuele en innovatieve digitale middelen passend bij de pedagogische context.

Niveau 3-4

- kan (onder begeleiding) zijn keuzes in het ontwerp uitleggen vanuit zijn visie, het doel van het ontwerp, de doelgroep, de afstemming op de ontwikkelingsdomeinen en lijnen daarbinnen, en verantwoordt ook zijn keuze voor de digitale middelen.

Niveau 5-6

- legt het ontwerp (indien zinvol) vast, deelt en verantwoordt het ontwerp.
- is in staat digitale middelen integraal mee te nemen in alle fases van het ontwerpproces.
- kan zijn keuzes in het ontwerp uitleggen vanuit zijn visie, het doel van het ontwerp, de doelgroep, de afstemming op de ontwikkelingsdomeinen en -lijnen daarbinnen, en verantwoordt ook zijn keuze voor de digitale middelen.
- doorloopt de stappen voor het doordacht ontwerpen van ict-rijke activiteiten en reflecteert op het proces (formuleren praktijkvraag – probleemverkenning – formuleren ontwerp-eisen – uitproberen – evalueren – bijstellen).

Competentie

De (aankomend) medewerker kinderopvang maakt kwalitatief goede content met nieuwe media (video, foto's, afbeeldingen, podcast) en integreert verschillende mediabronnen en technologieën.

Niveau 3-6

Gedragsindicatoren

De (aankomend) medewerker kinderopvang:

- maakt en/of stelt regelmatig digitale content samen.
- toetst zijn ontwerpen aan de regels voor bruikbaarheid (logisch, consequent, voldoen aan standaarden, geen overbodige gebruikershandelingen en eenvoudig te begrijpen).

Niveau 3-4

- houdt bij het ontwerp van de activiteit rekening met de gebruiker (kind, ouder) wat betreft belastbaarheid, instrumentele vaardigheden, ontwikkelingsniveau, leeftijd.
- (gevorderd niveau) kan content maken door verschillende mediabronnen te combineren en door daar zelf ook iets aan toe te voegen of te veranderen.

Niveau 5-6

- houdt bij het ontwerp van de activiteit rekening met de gebruiker (kind, ouder, pedagogisch medewerker) wat betreft belastbaarheid, instrumentele vaardigheden, ontwikkelingsniveau, leeftijd.
- kan content maken door verschillende mediabronnen te combineren en door daar zelf ook iets aan toe te voegen of te veranderen.

8. Evalueren van ict-rijke activiteiten

De medewerker kinderopvang reflecteert op de activiteiten met digitale middelen en de ict-ontwikkeling van het kind

en kan de ontwikkeling van kinderen evalueren met behulp van digitale middelen.

Competentie

De (aankomend) medewerker kinderopvang neemt beslissingen over de inhoud van het aanbod op basis van gegevens over het ontwikkelingsniveau en de ontwikkeling van kinderen en combineert daarin digitale en niet-digitale gegevens. Hij maakt daarbij gebruik van bestaande gegevens uit informatiesystemen (zoals een digitaal kindvolgsysteem of ontwikkelingsgericht systeem, observatiegegevens) en uit de digitale ontwikkelingsmaterialen. Hij kan daarbij indien nodig aanvullende gegevens verzamelen. Hij is in staat de verzamelde en beschikbare gegevens logisch te organiseren, te selecteren en te analyseren om zo zicht te krijgen op de ontwikkeling van de (individuele) kinderen.

Niveau 3-6

Gedragsindicatoren

De (aankomend) medewerker kinderopvang:

- kan gegevens uit verschillende digitale bronnen en zelf verzamelde gegevens gebruiken om:
 - beginsituatie en ontwikkelingsbehoeften van kinderen in kaart te brengen,
 - de ontwikkeling te volgen en te evalueren,
 - vervolgstappen te bepalen.
- kan een beschikbare set met digitale gegevens over kinderen hanteren. Hij kan de gegevens logisch organiseren, een relevante selectie maken en de selectie analyseren op basis van een gerichte vraag over de ontwikkeling van kinderen.

Niveau 3-4

- gebruikt op kindniveau digitale gegevens voor het evalueren van de ontwikkeling van de kinderen om zo bij te dragen aan:
 - verbetering van de eigen beroepspraktijk,
 - afstemming van de activiteiten op de ontwikkelingsbehoeften van de kinderen.

Niveau 5-6

- gebruikt op groeps-/locatie- of organisatieniveau digitale gegevens voor het evalueren van de ontwikkeling van de kinderen om zo bij te dragen aan:
 - verbetering van de eigen beroepspraktijk,
 - afstemming van de activiteiten op de ontwikkelingsbehoeften van de kinderen.

9. Leren en innoveren met digitale middelen

De medewerker kinderopvang leert en werkt samen met collega's in het gebruik van digitale middelen en gebruikt

sociale netwerken. De medewerker kinderopvang is innovatief in het gebruik van digitale middelen.

Competentie

De (aankomend) medewerker kinderopvang deelt opgedane ict-kennis en vaardigheden met collega's binnen en buiten de eigen organisatie om nieuwe kennis te construeren. Daarnaast zoekt hij actief naar samenwerking met collega's en stimuleert hij de interactie tussen collega's en vakgenoten. Hij gebruikt online netwerken als aanvulling op, en versterking van professionele relaties. Hij deelt content met collega's en vakgenoten en inspireert anderen over de mogelijkheden van online netwerken voor kennisdeling en co-creatie.

De (aankomend) medewerker kinderopvang is actief op zoek naar innovatieve toepassingen en applicaties om het eigen aanbod zo eigentijds mogelijk vorm te geven en om aan te sluiten bij de kinderen. Hij houdt daartoe actuele ontwikkelingen en recente vakliteratuur bij en laat zich inspireren door goede voorbeelden binnen en buiten de eigen organisatie.

Niveau 3-6

Gedragsindicatoren

De (aankomend) medewerker kinderopvang:

- gebruikt ict voor zijn professionele ontwikkeling op het gebied van spelend leren en ontdekken met digitale middelen.
- deelt binnen de organisatie hoe hij zich heeft ontwikkeld op het gebied van het stimuleren en ondersteunen van spelend leren en ontdekken met digitale middelen.
- inspireert anderen of fungeert als voorbeeld voor het gebruik van de mogelijkheden van digitale middelen.
- deelt materialen en content met collega's.
- gebruikt innovatieve toepassingen om activiteiten eigentijds vorm te geven en om aan te sluiten bij de kinderen.
- deelt zijn opgedane inzichten over het stimuleren en ondersteunen van spelend leren en ontdekken met digitale middelen met anderen in de organisatie en daarbuiten.
- heeft kennis van innovatieve ict-toepassingen en kan uitleggen wat het innovatieve karakter is van deze toepassingen.
- kan een aantal goede voorbeelden van innovatief gebruik van digitale middelen in de kinderopvang selecteren en presenteren.
- heeft kennis van inzichten uit vakliteratuur op het gebied van spelend leren en ontdekken met digitale middelen.
- deelt zijn verworven inzichten over het stimuleren van spelend en ontdekkend met digitale middelen met medestudenten/collega's.
- neemt actief deel aan professionaliseringsactiviteiten op het gebied van het stimuleren en ondersteunen van spelend leren en ontdekken met digitale middelen.

Niveau 3-4	Niveau 5-6
<ul style="list-style-type: none">• gaat binnen de vastgestelde kaders op zoek naar innovatieve digitale middelen, kan uitleggen wat het innovatieve karakter van deze toepassingen is en legt deze waar relevant voor aan medewerkers van niveau 5-6.	<ul style="list-style-type: none">• gaat actief op zoek naar innovatieve digitale middelen, denkt hierover na, kan uitleggen wat het innovatieve karakter van deze toepassingen is en beoordeelt keuzes van medewerkers van niveau 3-4.• houdt zichzelf actief op de hoogte van actuele ontwikkelingen, en goede voorbeelden binnen en buiten de eigen organisatie ten aanzien van het stimuleren en ondersteunen van spelend leren en ontdekken met digitale middelen.

Eindnoten

- 1 Kerckaert, S., Vanderlinde, R., & van Braak, J. (2015). *The role of ICT in early childhood education: Scale development and research on ICT use and influencing factors*. *European Early Childhood Education Research Journal*, 23(2), 183-199.
- 2 Ihmeideh, F., & Al-Maadadi, F. (2018). Towards improving kindergarten teachers' practices regarding the integration of ICT into early years settings. *The Asia-Pacific Education Researcher*, 27(1), 65-78.
- 3 Plowman, L. (2016). Learning technology at home and preschool. *The Wiley Handbook of Learning Technology*. Chichester, UK: Wiley Blackwell, 96-112.

‘Het leren van morgen is een leven lang gepersonaliseerd leren in een door technologie ondersteunde sociale leeromgeving.’

iXperium Centre of Expertise Leren met ict

Het iXperium Centre of Expertise Leren met ict is een netwerkorganisatie op het gebied van leren en lesgeven met ict. Het HAN lectoraat ‘Leren met ict’ vormt het hart van dit netwerk en werkt hierin samen met een groeiend aantal schoolbesturen en lerarenopleidingen uit heel Nederland. Het iXperium is een leer- en werkomgeving waarin leraren, lerarenopleiders, studenten, onderzoekers en ict-experts samenkomen om nieuw onderwijs met technologie vorm te geven. We bieden leraren en leidinggevenden inspiratie, begeleiden leraren om ict-rijk onderwijs op de eigen school te implementeren, doen onderzoek en delen kennis op het gebied van leren met ict. Daarbij is ook de vertaling van opgedane kennis en ervaringen naar toepassing in de eigen klas van groot belang. We ontwikkelen nieuwe kennis, doen onderzoek en monitoren de ontwikkeling van onze leraren.

Programmalijnen

Het iXperium werkt aan drie programmalijnen:

1. Leren met ict als middel, ten behoeve van gepersonaliseerd leren.
2. De organisatie van gepersonaliseerd leren op micro-, meso- en macroniveau.
3. Leren met ict als doel, opleiden tot ict-geletterde deelnemers aan de digitale samenleving.

Binnen deze programmalijnen werken we aan kennisontwikkeling, praktijkontwikkeling in het werkveld én in de lerarenopleiding en professionalisering van (aankomend) leraren, lerarenopleiders en leidinggevenden.

Kijk voor meer informatie op:

www.ixperium.nl

Volg ons op:

[facebook.com/ixperium](https://www.facebook.com/ixperium)

[twitter @ixperium](https://twitter.com/ixperium)